

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1913. február 23.

44. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Felölts szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Felíratási ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.

Felére 12 kor. Egy óra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Huszonhárom millió korona a német iparnak!

(H. J.) A hazai és az osztrák iparosok körében nagy megröszbenést keltett a mult héten a P. Lloyd febr. 4-iki számának az a félhivatalos jelentése, hogy a hadügyminiszterium tengerészeti osztálya a Dreadnoughtok javítási munkáihoz való 40.000 tonnás uszódokkot a hamburgi Blohm és Voss cég-nél, a 6 tenger alatt járó naszádot pedig a kiel Germaniá hajógyárnál rendelte meg.

Mind a két objektumra magyar cégek tették az első ajánlatot: az uszódokra a Ganz-Danubius cég, a tenger alatt járó naszádot a fumei torpedógyár.

A két rendelés mintegy 23 millió K-ra rug. És ebből az összegből a rendes kvótánál több jutott volna a magyar iparnak, mert a 3124 milliónyi rendkívüli tengerészeti hitelre nézve formasierü megállapodás létesült, hogy — miután a négy Dreadnought közül a magyar iparnak csak egy juthatott — a tenger alatt járó naszádot kompenzáció gyanánt nekünk engedhetik át és egy magyar gyár be fog rendezkedni ilyen naszádot építésére.

Itt egyébiránt nemcsak 10—15 millió K-ra rugó rendelésekről, de a hadügyi szükségletekkel kapcsolatos iparfejlesztési politikának igen érdekes és rendkívül fontos problémáiról is van szó.

A tengerészeti kormány ez intézkedését eleinte pénzügyi okokkal igazolta, azután a hadügyminiszterium tengerészeti osztálya technikai érvekkel igyekezett a maga eljárását indokolni.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a két nagy külföldi rendelés befejezett ügy és a német cégekkel már megkötött szerződést nem lehet érvényteleníteni. Legfeljebb a veszteségsze nyeléről lehet szó, arról, hogy a 23 millióra szóló két szerződést nálunk kötötték-e meg és így nekünk jut-e a szerződések után járó és mintegy 100.000 K-ra rugó bélyegilleték.

Az ipari érdekképviseletek nálunk is, de különösen Ausztriában hevesen tiltakoznak az eljárás ellen és az illetékes kereskedelmi kormányok intervencióját kérik. Ugy látszik, hogy ezzel elkéstek. A hadügyminiszterium tengerészeti osztálya a dleegációk mult ülészakában formasierü felhatalmazást adott magának erre a külföldi rendelésre és csak ugyanezen forum előtt szándékozik a maga eljárását utólag igazolni.

Ez az ügy különben több tekintetben fontos és szükségesnek tartottuk azt több oldalról beszerzett információk alapján behatóan tárgyalni. A mai pénzügyi viszonyok közt, az ipari konjunkturának látható ellanyhulása mellett nagyon is latba esik az, hogy a monarchia népeinek mostani példátlan áldo-

zatkészségével felajánlott óriási összegek-ből egy ilyen jelentékeny rész ép most megy a külföldre, hogy iparunknak nem adták meg az alkalmat két igen fontos iparág felkarolására, és hogy a hadügyi kormány a magyar és az osztrák ipart megszegyenítő indokolásával még tetézi a belföldi iparon ejtett súlyos anyagi sérelmet.

A szóban forgó érdekek jelentőségéhez képest igen tüzetesen, de tárgyilagosan ismertetjük a tényállást.

Ez annál is inkább a kötelességünk, mert a haditengerészet parancsnokságának az eljárása élénk helyesléssel találkozott egyes helyeken, melyek azt hiszik, hogy „a katonai Moloch“ dolgával rendbe jöttünk, ha a bakanesszállítást a hazai kisiparnak juttattuk. A világon senki sem rajong ezért a Molochért. De mind a kulturális belátja, hogy ha már ezt a Molochot etetni kell, erre okszerű módot kell keresni. A kulturális hadügyi szállítások tekintetében nagy áldozatok árán arra törekcsenek, hogy legalább ne hizlalják az idegen hadiipar Molochját. Ez alól igyekeznek magukat emancipálni. Tudják, hogy hadügyi szállításokra csak nagyszabású vállalatok képesek. Ezek óriási költségekkel végeznek tudományos technikai kísérleteket és ha ezek nem válnak be teljesen, akkor roppant kockázatokat vállalnak. És ezeket fokozza az, hogy a belföldi rendelések késése idején jelentékeny veszteségekkel járó, csak éles verseny árán kapható külföldi rendelésekkel lehet kiváló képzettségű mérnökeiket és magas munkabérekkel igénylő válogatott munkásaikat foglalkoztatniok.

Erre épp a szóban levő eset szolgáltatott érdekes bizonytságot. Olyan rendelésekről van szó, amelyek a nemzeti védelem szempontjából igen fontosak, amelyek tekintetében éppen ezért minden nagy kulturális függetleníteni igyeckszik magát a külföldtől. Hogy a magyar és osztrák szakbeli vállaltok, melyek ilyen rendeléseket eddig még nem kaptak és a külföldről ilyeneket legalább kezdetben nem várhatnak, nagyobb árakat igényeltek, mint a külföldiek, melyek már végeztek ilyen munkákat és — amint a mostani eset bizonyítja — külföldi rendeléseket is remélhetnek: azon eleinte megütöközhettünk. Montecuccoli gróf védekezett is a túlzott követelések ellen és a több millióra rugó különbözetet leszállította néhány száz ezer koronára. Ez a különbözet, ha a szóban forgó közgazdasági és politikai érdekekkel összevetjük, jelentéktelennek mondható. És most mint a haditengerészet parancsnoka kijelenti, hogy elhatározását nemcsak pénzügyi, de technikai szempontok is sugallták.

Most, hogy a „nemzeti vagyon pazarlásának“ az érve elesik, azt az aggodalmat fejezi ki, hogy a belföldi vállalatok nem lesznek képesek a rendelést kellő időre és kellő tükélyvel eszközölni.

Es éppen ezzel az érvevel a haditengerészet vezetősége csak igazolta a hazai vállalatok „túlzott“ követeléseit. Ha Dreadnoughtoknak való dokk és a tenger alatt járó naszádot elkészítése csakugyan olyan nehéz problémák, akkor az első kísérletek bizonyára nagy áldozatokat igényelnek, nagy kockázatokkal járnak. És ha az állam visszariad attól, hogy ezekből az áldozatokból és kockázatokból egy részt magára vállaljon, akkor a nemzeti védelemnek emez elsőrendű fegyverei tekintetében még hosszú ideig leszünk a külföldre utalva. Kisgyárosok és kisiparosok még akkor sem fogják ezeket a feladatokat megoldani, ha az állam két kézzel támogatja őket. Ezeket a feladatokat, sajnos, csak „milliomos részvénytársaságok“ oldhatják meg, melyek nemcsak oszlatékokat akarnak fizetni, de erős tartalékokat igyekeznek gyűjteni, mert csak így versenyezhetnek a szakbeli hatalmas külföldi vállalatokkal és csak így vállalhatnak nagy kockázatokat.

De nem akarunk a priori állást foglalni. Tárgyilagosan ismertetjük az ügyet és pedig első sorban

a tengerészeti kormány álláspontját.

Ezt a bécsi „Militaerische Rundschau“ a következő félhivatalos kommunikében adta elő:

„A cs. és kir. hadügyminiszterium tengerészeti osztálya, mint miniszteri hatóság, felelősség eteljes tudatában tett intézkedéseire nem bocsátkozhatik nyilvános polemiaiba. A hadügyminiszterium tengerészeti osztálya nemcsak a neki kiutalt összegek lel kiismeretes kezeléseért és értékesítéseért felelős, hanem arra is tartozik ügyelni, hogy a katonai igényeknek tegyen eleget. Ezek egyike az, hogy garantálva legyen a docknak mielőbb és kellő időben való elkészülte, ami szoros kapcsolatban áll a hajóhad harképeségével. Ha emellett a tengerészeti budget javára árkülönbözet is érhető el, akkor a döntés magától adódik. A tengerészeti parancsnokság a belföldi ipar érdekeit annyiban igyekezett megóvni, hogy az anyag nagy része a belföldről szerzendő be és így a gazdasági érdekekkel is tőle telhetőleg számolt. Előrelátván az ajánlati tárgyalások eredményét, a hadügyminiszterium tengerészeti osztálya annak idején megszerezte a magas képviselőtestületek belegezését ahhoz, hogy szükség esetén bizonyos építkezéseket külföldön rendelhes-

sen. Azon okoknak a részletezése, amelyek a hadügyminisztérium tengerészeti osztályát arra indították, hogy ezt az engedélyt felhasználja, csak a parlamenti képviselők elé terjeszthető, mint illetékes fórum elé.

A dock és a tenger alatt járó hajók ügyében dr. Bugatto osztrák képviselő is interveniált. Montecuccoli gróf erre egy levélben azt felelte, hogy a szállítás iránt a hamburgi hajógyárral a tárgyalások már folyamatban vannak és így ebben az esetben nem felelhet meg a képviselő kívánságának. Kijelentette, hogy osztálya kénytelen volt Hamburgba fordulni, mert az adópénzek kiméltése szempontjából előnyben kellett részesítenie az olcsóbb ajánlatot; nem tehet ki magát annak a későbbi rekriminációnak, hogy pazarolta a köz-vagyont. Egyébiránt a Cantiere Navale teljesítőképessége csekélyebb is, mint a hamburgi cégé.

A vaskartell kérdése.

Amikor a külföldön történt rendelés tény nyilvánosságra jutott, akadtak, akik ujjongtak, hogy ime a vaskartell kemény leckét kapott.

Elsősorban tehát a magyar vaskartell egyik vezető férfiához fordultunk, aki ezeket mondta:

— „Csodálatos, hogy ebben a kérdésben még a leghivatottabb férfiak is mekkora tájékozatlanságot tanúsítottak! Ép a Dreadnoughtok és a most szóbanforgó rendelések kapcsán nemcsak az osztrák delegációban, melynek több tagja hivatásszerűen üzi a vaskartell elleni harcot, de a magyar delegációban is, amely ezzel a kérdéssel nem szokott törődni, a vaskartellről féltették a haditengerészetet. Ezek az urak nem tudták, hogy a magyar és osztrák hajóépítő ipar már 1873 óta vámmentesen importálhatja a vasat és a vasipar félgyártmányait. Ennek folytán tény az, hogy úgy a magyar, mint az osztrák vasipar a hajóépítéshez való vasat világpiaci árakon szállítja, tehát nyereség nélkül. És tette ezt akkor is, amikor a belföldi piacon sokkal jobb árakon értékesíthette a termelését. Nem akarta magát kitenni annak a szemrehányásnak, hogy magas áraival lehetetlenné tette a hadügyi kormányoknak a hazai ipartermékek felhasználását.

Az uszódockra a Ganz-Danubius-cégtől

„A Tengerpart“ tárcája.

Dal a veszett szivéről.

Pál esőndesen megállt az előszobában. Nagyon halkan, majdnem érthetetlenül beszélt a családdal, letette a kalapját, a felöltőjét, aztán elindult. Egy pillanatra belenézett a tükörbe, a haját lesimitotta, majd igen finoman s igen halkan megkopogtatta az ajtót.

— Szabad — hallatszott belülről.

Belépett. Egészen jól számított. Juliette egyedül volt. A szobában virágillat s tiszta, elegáns fehérség uszott. Juliette kíváncsian kapta föl a fejét, felállt, egy-két lépést tett a zongora mellől a belépő irányába, nagyon nézett, mintha a félhomályban nem ismerte volna meg vendékét, aztán meglepette, kissé ijedten mondta, ah, ah, maga az és fehér kis kezés kézfogásra nyújtotta Pálnak... Pál még mindig az ajtó közelében állt s csak lassan ment a fehér kezek elé.

— Pardon, Juliette — mondta szerényen, ha nem volnék alkalmatlan...

— Már késő van — vélte a lány, de azért én gondoltam arra, hogy maga eljön.

Pál, mint ahogy egyszer a vidéki tanácsiskolában tanulta, meghajította magát és ült. Sokszor ült itt s mégis most olyan furcsán és kényelmetlenül érezte magát ebben a szobában. Juliette szemben ült vele, de

kivántak be ajánlatot. Ez a cég a VII. sz. Dreadnought, két cirkáló hajó és több torpedójármű építésével a maga fumei hajógyárában, amelyet csak a múlt évben rendezett be, erősen el van foglalva. Csak általános tájékoztatásul szolgáló, nem kötelező számítás mutatott be, nem pedig kötelező ajánlatot. Ez lehet az oka annak, hogy magas árt kért. Ezt a nem kötelező ajánlatot mindjárt 50 százalékkal kínálta alá a hamburgi Blohm és Voss cég, amely ezt már azért tehette, mert nem is igen hitte, hogy a magyar és osztrák ipar mellőzésével őt fogják megbizni egy oly egyszerű munkával, amilyen egy uszó dock készítése. Utóbb föl is emelte aztán az árat egy millióval.

Montecuccoli tengerész sietett az első, nem kötelező, tájékoztató számításat kihasználni. A delegációt az 50 százalékos árkülönbségre való utalással arra kérte, hogy a „vaskartell ellen való védekezés“ okáért — ami akkor Ausztriában jelszó volt — hatalmazza fel őt arra, hogy a rendeltetést külföldön eszközöltesse. A felhatalmazást megkapta.

Azóta a Ganz-Danubius-cég nem is szerepelt és az osztrák Cantiere Navale tett új ajánlatot. A vaskartell, miután tudta, hogy a Cantiere külföldről is beszerezheti a vasat, a legolcsóbb áron, minden nyereség nélkül ajánlotta föl neki a szükséges 130.000 mm. vasanyagot, amelyet pedig, a mostani konjunktúra mellett, a belföldön sokkal jobb áron helyezhetne el, annál is inkább, miután itt különleges vaslemezekről is van szó. Tette ezt egyrészt, hogy a fontos szállítást ne menjen a külföldre és másrészt azért, mert az eddigi fényes vaskonjunktúra lanyhulni kezd és a dock építése két évig tart.

A magyar ipar szempontjából egyébiránt fontosabb a tengeralattjáró naszádok ügye. A vaskartellnek ehhez még kedvezőbb köze van, mint a dockhoz. Itt egy 15 milliós objektumról van szó, mely egy — a kompenzciók révén — tulnyomó részben a magyar iparnak jutott volna. Itt a felhasznált vasanyag értéke alig tesz 220—250.000 koronát.

Az árkülönbséget a fumei és a kielői gyár ajánlata közt alig tett 6%-ot. És a tengerészeti parancsnokság mégis mellőzte a fu-

azért nem nézett a szemébe.

— Talán már nem is jövök ide többet — mondta Pál és krakogott, mert boszantotta, hogy rekedt a hangja... Talán most vagyok itt utoljára.

— Azért nem kell ezt mondani Pál — gondolta Juliette. Utoljára? Miért mondja ezt?

— Maga mondta, hogy már kiábrándult belőlem.

— Na igen, ez más. Tudja, így jobb lesz. De azért a barátság megmaradhat.

— És végleg vége van? És végleg?

— Végleg.

— És mikor esküsznek?

— Azt még nem tudom. Majd küldök meghívót.

— Ne küldjön — tiltakozott Pál.

Egy pillanatig hallgattak.

— Magának olyan finom neve van Juliette — kezdte újra Pál. Nem, Juli, vagy Juliska, hanem Juliette. Ez nekem mindig nagyon tetszett. És most mégis felesége lesz ezzel a névvel annak az urnak. Az talán ki sem tudja így ejteni a maga nevét. Juliette... Mennyire sajnálom. Azt hiszem, csak szabad mondanom, hogy sajnálom magat.

— Nem, ezt ne mondja — kérte Juliette s kissé fátyolos szemmel nézett Pálra.

— Igen, akkor nem mondok... S látja, ez a finomság, ami a maga nevében van, ez sokszor úgy rámszállt, úgy átfönt és átölelt engem s én sokszor úgy éreztem, hogy nekem is ilyen finomnak és illatosnak és ked-

mei ajánlatot.

Ennek az okát nem is sejtem. A fumei gyár, hol jól tudom, az amerikai General Electrical Boat Co. szabadalmi szerinti építi a naszádokat és négyet már szállított is a közös kormánynak.

Általános ipari érdekek.

Iparunk illetékes érdekképviselői körében a haditengerészet parancsnokságának eljárása meglepetést keltett.

A magyar kereskedelmi kormány évek óta nagy erőlyvel igyekezett a haditengerészenél a magyar ipar érdekeit képviselni. Formális megállapodás létesült a haditengerészetrel arra nézve, hogy a 312.4 milliónyi rendkívüli hitelből fedezett négy Dreadnought egyike Magyarországon épüljön, amely célból a Ganz-Danubius cég a fumei Bergudiban igen tetemes áldozatok árán és az állam hathatós támogatásával nagyszabású hajógyárat rendezett be. De miután az egy Dreadnought szállítása nem felelt volna meg a kvótaaránynak, a megállapodás úgy szült, hogy a tengeralattjáró naszádok építése teljesen a magyar iparnak jut, amely célból a fumei torpedógyár ilyen hajók építésére be is rendezkedett.

Ehhez a megállapodáshoz képest a 20 ezer tonnás VII. sz. csatahajóra, mely Fiumében épül és a nyáron vizre lesz boesátható, a hajótest 36.800.000 K költségéből 1913-ra 7.500.000 K van fölvéve a közös költségvetésbe.

Ezenkívül a magyar kvóta javára 1913-ra föl van véve a most már tengeren járó 3500 tonnás Helgoland cirkáló hajó 8 millió 800.000 K költségének, valamint a február 15-én vizreboesáttott 3500 tonnás Novara cirkálóhajó 8 millió 800.000 K költségének utolsó részlete, egyenkint 2.630.000 koronával;

továbbá a 8—800 tonnás Tatra, Balaton, Csepel, Orjen, Triglav torpedójárművek 15.540.000 K költségének harmadik részlete 4.310.000 koronával;

és végül hat vizalatt járó naszádnak 10 millió koronával előirányzott költsége.

Nevezetes, hogy a 40.000 tonnás uszó dockra szükséges 8—9 millió korona nem is fordul elő az 1913-iki hadügyi költségvetésben.

Hogy a mi haditengerészetünk miért

vesnek kell lennem s otthon gyakran Leopoldnak szólítottam magam s ilyenkor hittem is, hogy olyan végtelenül szép és egyszerű a bensőm, mint amilyen a magáé, édes Juliette... És én nem hiszem el, hogy az az ur, aki magát el fogja venni, értené a maga nevét, Juliette...

— Ne bántsa őt, Leopold...

— Nem, nem bántom. De higgye el, én jobban ismerem őt, mint maga. És én tudom, hogy magát Julinak fogja szólítani egy napon. És ugy-e, ez rettenetes lesz?

— Rettenetes...

— És most képzelje, Juliette, hogy mindent, ami magában szép és ifju, virágzó és illatos, oda fogja adni annak a rettenetes embernek. Az én el nem csókolt csókjaimat, az én elképzelt öleléseimet, az én szelid és fáradt sóhajaimat, mindent, amit maga értékesé tett bennem, semmiért és ok nélkül el fog pazarolni egy rettenetes ember kedvéért. Szabad ezt megtenni. Juliette?

— Szabad.

Pál kigult szemekkel nézett a lányra.

— És miért szabad?

— Mert szeretem.

Most kissé roskatagon ült a széken Pál. Föl akart állani, el akart rohanni, de nem tudott megmozdulni. Valami szörnyűt és iszonyút szeretett volna még mondani, olyat, hogy megrémítse és kétségbeesztse Juliettet. Boszúra gondolt, édes és forró boszúra életközölt éveit, amelyeket itt és Juliette árnyékában lopott el életéből. Juliette fölállt.

mellőzte a magyar ipart erre még a következő frappáns megjegyzést is hallottuk.

„A haditengerészet vezetősége most praecedens teremt. A delegációk tavalyi határozatára való hivatkozással, nyomós ok nélkül, aránylag csekély árkülömbözet mellett a külföldnek juttatott két óriási megrendelést. Ha az érdekeltek és illetékes körök ez ellen nem szólalnak fel igen erélyesen, akkor a mostani eset gyakran ismétlődhetik és a haditengerészeti osztály rossz példája átragadhat a hadügyminisztérium többi osztályaira is.“

Ebben a kérdésben különben a magyar és az osztrák ipar egyaránt van érdekelve és tudomást kell vennünk az osztrák iparosok eljárásáról is, annál is inkább, mert talán első eset, hogy osztrák érdekképviseltek echauffirozzák magukat a magyar iparon esett sérelem miatt.

Osztrákok a magyar iparról.

Montecuccoli gróf eljárása az osztrák iparosság körében valóságos vihart támasztott és a bécsi sajtóban nap-nap után igen éles támadások jelennek meg a hadügyminisztérium tengerészeti osztálya ellen.

Legelől járt a Fremdenblatt, amelyet a külügyminisztérium, az osztrák kormány és bizonyos udvari körök félhivatalosának tekintenek és amely ennek az ügynek febr. 7-én a politikai vezércikkét szentelte, mondván többek közt a következőket:

„A tenger alatt járó naszádokra az ajánlat a fiumei Whitehead-gyártól érkezett be, melyet mint torpedógyárat az egész világon ismernek és amely hosszabb idő előtt rendezkedett be ilyen naszádok építésére. És a haditengerészet vezetőségének egy alig 7 százalékkal olcsóbb külföldi ajánlat okot szolgáltatott arra, hogy a belföldi ipart diszkréditálja és a naszádotok külföldön rendelje meg! Nem tudjuk elképzelni, hogy a tengerészet parancsnoka ezt a rendelést hogyan tudja összeegyeztetni a delegációk határozatával. Talán „a kartell által okozott aránytalan drágítás“ esete forog fenn? És különben is, mi indította arra, hogy ne csak az anyagot, de az egész objektumot vonja el a belföldi ipartól.“

Ezen nagyon mehökkentő intézkedés védelmére most azt hozzák fel, hogy igen nyomós katonai és műszaki indokok voltak

Unott és közönyös arcot vágott, éppen csak hogy nem mondta Pálnak, hogy menjen már. Pál is fölállt. Egyenesen állt és részvétele nélkül meredt Juliette hideg, kék szemébe.

— Szereti? — kérdezte haraggal. Szeretni tudja azt az embert? Hát nem tudja, ki az? Nem tudja, hol töltötte éveit? Mi? Erre nem is kívánsi, drága Juliette?

A leány nem felelt.
— O, de szerencsétlen vagyok, ha erre gondolok. Minden este kipirosított hölgyekkel dorbézolt. De ez még nem volna baj. De ő, az az ur, a maga vőlegénye, minden éjjel maga köré gyűjtötte ezeket a dámákat és énekelt nekik. Énekelt. Csak úgy harsogott a külön szoba, amikor énekelt.

— És mit énekelt? — kérdezte halálsápadtan Juliette.
— Mit? Még a szövegét is tudjam? Azt nem tudom. De én százsor és százsor halottam. Mindig ugyanaz a dal s mindig más nők... Igen, a refrenjét tudom. Ez volt a refrenje: Veszett szívem s a fájdalom... Veszett szívem s a fájdalom... Veszett szívem s a fájdalom?

— Ez, ez. Hosszan, elnyújtva, könyvesen érzélgően énekelt: Veszett szívem s a fájdalom. Nos, tetszik ez magának? Kell ez magának, kicsiny Juliette? Veszett szíve a fájdalom a rossz nők között? Ugy-e, szép ez? Gratulálok... Gratulálok. Én ezt nem tettem soha!

Pál meghajtotta magát s az ajtóhoz sietett. Ott megállt, megfordult, kezével hátra nyúlt, kinyitotta az ajtót s büszkén, lángvö-

mérvadók. De hát hol voltak ezek a skrupulusok, mikor a Ganz-Danubius céget, amely hadihajókat még nem épített, megbízták egy Dreadnought építésével, ami bizonyára százszorta nehezebb és nagyobb felelősséggel járó vállalkozás. És itt mindjárt megjegyezzük, hogy a kormány nem esalódott, mert a Danubius kitünően állotta meg a próbát.

A Fremdenblatt egész érvelése igazolja, hogy a Ganz-Danubius céget bátran lehetett volna megbízni a dock építésével.

Ezt mutatja ki a Neue Freie Presse is, amely nemesak arra utal, hogy a dock-építéshez való 150.000 mm. vas és acél már a belföldi vasúti költség és vastermelő belföldi vállalatok adója révén is többet juttat a kincstárnak, mint amennyit az az árkülömbözet kitesz, hanem fejtegeti azt is, hogy a dock építésénél technikai akadály nem forog fenn.

Az osztrák iparosok érvelése.

Az Oesterr. Berg- und Hüttenwerke-Gesellschaft vezérigazgatója, Günther György a következő találó megjegyzést teszi:

„Ha a fiumei Whitehead cég, melytől a tengeralatti naszádokra ajánlat érkezett, ilyeneket még nem szállított volna is, akkor — úgy hiszem — a hadügyminisztériumnak kötelessége lett volna ennek a vállalatnak, mely más téren oly kiváló és világhírnék örvend, alkalmat szolgáltatni arra, hogy új gyártási ágat kezdjen. Hogyan szállítsa ez a cég az első ilyenű hajókat, ha saját haditengerészetünk nem rendel nála ilyeneket és a belföldi ipar megszégyenítésével a rendelést egyszerűen a külföldön helyezi el?“

„Ha egy hajógyártól, mely arra alakult, hogy régebbi hajógyáraknak versenyt támasszon és amely az állami raisonra való bizalmában nagy beruházásokat eszközölt, elvonják az ily újdonszerű megrendeléseket akkor ne esodálkozzuk azon, hogy ez a gyár drágább ajánlatot tesz, mint a nagy német gyár, melynek fejlődését a német birodalom összes irányadó tényezői előmozdítják.“

A sérelem orvoslása.

A magyar iparosság érdekképviselői közül a Gyáriparosok Országos Szövetsége február 13-án tartott, igen élénken látogatott igazgatósági ülésében elsőnek feglalko-

rösen kihátrált a szobából. Juliette intett neki, kérőn és keservesen, hogy maradjon s beszéljen még a dalról. De Pál betette az ajtót, magára kapta a felöltőjét és elrohant...

Talán tíz napos asszony volt Juliette s folyton Leopoldra gondolt. Nem tudott más képp rágondolni, csak így... Hol lehet most a finom, a kedves Leopold?... Az urával egész nap zsémbeskedett.

— Haragszik? — kérdezte az ura?
— Nem — mondta Juliette. Csak vágyom valami után. Zenét szeretnék, dalt szeretnék. S itt nincs semmi. Miért hozott ide, ebbe az unalmas fészekbe?

— Ha akarja, holnap elutazunk.
— Holnap? S mi lesz estig? Mi lesz most? Mivel öljük meg ezt a napot? Künn sár, esik az eső, itt unalom, mit tegyünk?
— De Juliette — kérlelte gyöngéden a férje.

— Tudja mit, énekeljen nekem valamit. Egy könyves, fájdalmas, elnyújtott dalt. Ez kell az én idegeimnek.

— De hiszen én ne tudok énekelni — védekezett a férj.

— Nem tud?... Tehát Pál hazudott — gondolta Juliette.

— Nem tudok.
— És a veszett szívem s a fájdalom? — kérdezte Juliette.

A férj elsápadt.
— Drágám — mondta kacagva, hiszen azt mindig Pál énekelt a kifestett dámának, a szeparékban.

zott ez ügygel. A felszólalók sajnálattal állapították meg, hogy a megtörtént sérelmet már nem lehet orvosolni. Többen hangsúlyozták, hogy a delegációk 1912. október 12-iki határozata csak az akkor említett 50 százalékos árkülömbözetre vonatkozott, de a delegációknak egyáltalán nem az volt az intenciójuk, hogy a hadügyi és tengerészeti kormánynak még 8 százalékos árkülömbözet esete is megadják a felhatalmazást külföldi rendelésekre.

A Magyar Gyáriparosok Szövetségének igazgatósága egyhangu határozattal a legerélyesebben tiltakozik az ilyen esetek ismétlése ellen és felkéri azon tagjait, akik a delegáció tagjai, hogy ezt a tiltakozást a delegáció legközelebbi ülészakájában teljes nyomatékkal igyekezzenek érvényesíteni.

Ugyanacsak február 13-án a legelőkelőbb osztrák ipari érdekképviselő, a bécsi kereskedelmi és iparkamara is állást foglalt ebben az ügyben és elhatározta, hogy az osztrák kereskedelmi miniszterhez beadványt intéz, amelyben követeli, hogy a közszállításokra Ausztriában érvényes határozmányok a közös kormányzatra is kötelezőkké tétessenek.

—«O»—

A rappresentanza ülése.

—«O»—

Gáz helyett villanyvilágítás. — A hazárdjáték ellen. — A husz milliós kölcsön maradéka. — Az iskolai program megvalósítása. — Vita egy létesítendő templom körül.

A városi képviselőtestület tegnap esti ülésén Mohovich Donáth első-alpolgármester elnökölt. Az ülés megnyitása után felolvasták Puchtan és társainak együttes indítványát, amelyben a via del Gelsi és környékének villanyval való világítását kérik.

Ezután Riccotti Arrigo szóvá teszi, hogy a rendőrség, amely azelőtt erélyesen üldözte a hazárdjátékot, most ugylátszik nem jár el a kellő szigorral, mert csaknem az összes nyilvános helyiségekben zavartalanul folyik a hazárdjáték.

Az alpolgármester intézkedést ígér. Ezután áttértek a napirendre, amelynek első pontja a 20 milliós kölcsön maradéka felhasználásának ügye volt. A városi tanács szerint az ügy még nem érett meg a tárgyalásra.

Vio Antal dr. szerint legalább az iskolai programot kell megvalósítani. A reál-gimnáziumnak a jövő esztendőben már nem lesz helye a via Edmondó de Amicisen levő iskolaépületben. A via Isztrián új városi iskolára van szükség, hogy az osztrák határ közelében lakó gyári munkások gyermekei ne legyenek kénytelenek az osztrák terület horvát iskoláit látogatni.

Az alpolgármester szerint a városi tanács külön-külön fogja betervezni az építendő iskolákra vonatkozó ajánlatait.

Vio Antal dr. attól tart, hogy az iskolai célokra felvett összeget más dolgokra fogják elkölteni. Indítványozza, hogy az építendő iskolák együttes programját egy legközelebbi ülésen tárgyalja a képviselőtestület. Stupicich szerint a műszaki hivatalnak kevés mérnöke van az iskolák tervezeteinek elkészítéséhez.

Az alpolgármester úgy véli a dolgot, hogy a képviselőtestület egy legközelebbi ülésén határozza el az előirányzott másfél milliós összegnek iskolai célokra való felhasználását.

Sirola rappresentante azt akarja, hogy

a kölesön maradéknak programjában különböző célokra szánt összegből egy templomot építsenek Plasse alközségben. Efelett hosszú vita indult meg. Zefran representante szerint a bencésrendi apácák ugyanis építenek majd kolostort és templomot a Poglayen telkeken, amelyek Plassén vannak, tehát felesleges, hogy a város egy külön templomra áldozzon fel pénzt.

Tuchtan a szegényekházában uralkodó tarthatatlan viszonyokat tette szövé és mielőbbi intézkedést kért.

Végül az alpolgármester szavazásra tette fel Vio indítványát, amelyet a képviselőtestület elfogadott.

Különböző kisebb ügyek tárgyalása után a zárt ülés következett, amelyen helyettes rendőrparancsnokká Udorovics Rezsőt végleges tanítónékké pedig Curti Máriát, Gotthardi Amáliát és Martich Viktoriát nevezték ki.

Ujdonságok.

—«O»—

Tájékoztató.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino pubblico) nyitva van este 9 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidj ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevarde-on.)

— Klotild főhercegnő díszkertje Villa Giuseppe (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a enséges család távollétében hétköznapokon reggeltől jstig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidj nincs.

A Danubius-hajógyár telepe csak a haditengerészeti akadémia parancsnokságának speciális engedélyével tekinthető meg.

— A rizshántógyár, a papirgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—o—

— Szterényi Fiumében. Szterényi József dr. v. b. t. t. orsz. képviselő volt államtitkár ma reggel hét óra 10 perckor Fiuméba érkezett és innen hajón Cigaleba utazott, ahol egy hétig marad.

A Gödöllő mentése. A Sebenico mellett zátonyon levő Gödöllő gőzös mentési munkálatait a múlt héten a rossz időjárás miatt félbeszakították. A mentési munkálatokat hétfőn kezdik meg újból.

— Hajósok figyelmébe. Az athéni osztrák-magyar nagykövetség tudomására hozta a tengerészeti hatóságnak, hogy egy görög körrendelet szerint a szaloniki-i kikötő jelző lámpái további intézkedésig éjjel nem fognak működni.

— A kikötőből. Február 21—22. Érkezett: Caronia angol gőzös Newyorkból, 700 tonna géppel, 1800 hordó olajjal és 300 hordó tőkehállal; Perseveranza osztrák gőzös Triestből üresen.

Indult: Mrav osztrák gőzös Philadelphiába, 2300 tonna magnessittel és 1000 tonna fával.

— A Caronia Fiumében. A Cunard hajóstársaság Caronia gőzöse tegnap Fiuméba érkezett.

— Jön-e Polgár Károly? A P. N. írja. Polgár Károly pozsonyi színigazgató már értesítette Kaposvár színházi bizottságát, hogy április 1-én megkezdje az ottani színházi idényt, de még nem tudja, két vagy három hónapig marad-e Kaposvárott. Ez attól függ, megkapja-e a fumei városi színházat, amire nézve biztató kilátásai vannak. Talán a fumei magyar lapok és nagyszámu magyar közönség megsürgethetnék a város vezetőségénél a pozsonyi magyar színigazgató erre vonatkozó kérelmét, melynek teljesítése megérthető akadályokba aligha ütközhetik; a pozsonyi igazgatónak pedig most már tudnia kellene, *bemehet-e Fiuméba és onnét esetleg Abbáziába*. A 70 percent erejéig magyarok által látogatott világfürdőben most horvát és német színtársulatok fognak játszani. Természetes dolog lenne, hogy ott szóhoz jusson a magyar színház is, de ehhez szükséges lenne, hogy a magyarok követeljék a fürdőbizottságtól a magyar színtársulat bebocsátását. Amde a magyar, amint nem érez magyar földet a talpa alatt, nem igen törődik a magyar érdekekkel és minden komiszkodást megenged, ha az nem esik saját kényelmének és jóérzésének rovására. Magyar közönség nélkül akár beesukhatná a folyton nagy mérvben fejlődő Abbázia a boltot, a fürdőbizottság még sincs semmiféle tekintettel a magyar közönségre. Pedig ugy volna az rendjén, ha a pozsonyi színtársulat a kaposvári nyolchetes szezon után szívesen látott lenne Fiumében, ahol 10.000 magyar adózik a városnak, melynek fejlesztésére a magyar állam sulyos milliókat költ — megszakítás nélkül — és onnét 4 hétre Abbáziába rándulhatna, ahol a színházba járó közönséget szintén az ott időző és Fiuméből oda ránduló magyarok szolgáltatnák. És ezzel meg lenne oldva a pozsonyi színtársulat nyári működésének sulyos problémája. A kaposvári saisonra a pozsonyi színigazgató a Zimonyban állomásozó 68. szolnoki gyalogezred zenekarát szerződtette.

Laptársunk nyugodt lehet: a fumei magyar közönség és a magyar lapok megteszik kötelességüket.

— Éjjeli tűz Abbáziában. Abbázia esendjét az éjjel ijesztoen zavarta meg a reesező tüzoltó-trombita. Éjjel 12 órakor hatalmas lángnyelvek csaptak fel a Pension Jeanette kertjében, ahol sisteregve égtek az olajos babérfák. Az abbaziai tüzoltóság azonnal kivonult és csak nagy fáradsággal tudták a tüzet lokalizálni, amely majdnem a villába is átesapott. A környékbeli pensiók vendégei ijedten menekültek a szabadba és csak a tüz eloltása után tértek ismét nyugovóra. A tüzvizsgálat megállapította, hogy a tüz a pensió kertjében levő szemétdombon keletkezett.

— Tűz egy közüző telepen. Tegnap este egynegyed hatkor Rubinich-mérnök belvedere-superiorei közüzőtelepén tüz keletkezett, amely rövidesen lángborította a faépületet. A tüzet Zoretich éjjeli őr vette észre s értesítette róla a tüzoltókat, kik csak hamar künn voltak és teljes erővel hozzáláttak az oltáshoz. A tüzoltók csak a tüz lokalizálásra szorítkozhattak; a szomszéd épületeket megóvták a tüztől, a közüzőtelep azonban elpusztult. A kár igen nagy.

— Hangverseny-egyesület. A zongoraművészet egy újabban feltűnt csillaga Wein-

garten Pál dr. mutatta be tudását a Hangverseny-Egyesület tegnapi hangversenyén és a közönség szívesen tapsolt a változatos műsor minden egyes számának. Weingarten dr. tökéletesen ura hangszerének és érdekes zenei felfogása ritmikus, jól átgondolt játéka első helyet biztosítanak neki a zongora birodalmában. Különösen bámulatos a dinamikai hatások elérésében; az ágyaszerűen döngő fortissimók után, mintegy vársütésre megszeli az imént még háborgó, félelmetes hangszer, és a leglágyabb hangok csendülnek meg rajta, a hallgató nagy bámulatára, ki alig hiszi hogy az anynyira különböző erejű hangokat ugyanazon ujjak csalták ki a hangszerekből. Krebs I. L. orgona-praeludiumát precíz kontrapunktikával játszotta, amely után szívesen hallottuk az oly ritkán játszott Schubert: Vándor-fantáziát. Brahms stilszerűen előadott B-moll-scherzója után két Dvorzsak-átirat következett és különösen a második alatt esodáltuk dr. Weingarten lágy és mégis biztos billentését és gyöngyöző egyenletes futamait. Három virtuóz módon előadott Liszt-kompozíció zárta be a mindenképp sikerült hangversenyt, miután a zugó tapsok még Gluck-Brahms: Gavotte-ját kényszerítették ki ráadásul az óriási és nehéz műsört látható fáradság nélkül abszolált művésztől.

— Öngyilkossági kísérlet. A temetőből, ma délelőtt a kórházba szállították Superina Antal 50 éves bérkocsivállalkozót, aki revolveréből háromszor magára lőtt. A golyók közül az egyik a fején, a másik a mellén találta, a harmadik azonban célt tévesztett. Sérülései nem sulyosak. Azért akart meghalni mert az üzlettársával összeveszett.

— Mentés a tengeren. Triesztből jelentik: Egy csolnakot, amelyben az Iskra gőzös négy matróza ült, a bóra a nyílt tengerre sodort. A csónak megtelt vízzel s a négy matróz életveszedelemben forgott. A Gianpaolo hatósági gőzös megmentette őket.

— Megbokrosodott lovak. Blazich Mária 17 és Pavesich Mária 14 éves gyári munkások tegnapelőtt délután Cantridán egy szekérre ültek fel, hogy ne kelljen gyalog megtenniök a hosszú utat hazafelé. Egy lejtőn a kocsis leugrott, hogy megfesse a szekeret s eközben a lovak megbokrosodtak és vad futásnak eredtek. Az idősebb leány idejekorán leugrott, a másikat azonban elragadták a rohanó lovak, úgy hogy nagy életveszedelemben volt. Szerencsére a két ló elesett s úgy megállt a szekér. Pavesich Máriát halálraijedten vették le a kocsiról. Társnője kísérte haza.

— Holttest a tengerben. Lovranában tegnap délelőtt a hasonnevű szálloda fürdője közelében a sétáló fürdővendégek egy holttestet pillantottak meg a tengerben. A hatóság emberei kihalászták a holttestet s megállapították, hogy az Müller János zágrábi szabóé. Müller öngyilkossági szándékából ugrott a tengerbe. Egyik barátjának a napokban levelet is irt, amelyben bejelentette, hogy öngyilkos lesz, mert gyógyíthatatlan betegségben szenved. Holttestét a lovranai temető halottasházába vitték.

— Kivándorlásra való csábítás Somogyvármegyében. Somogyvármegyé területét a kivándorlási hiénák egész raja lepte el a közelmúltban. Néhány héttel ezelőtt — mint A Tengerpart megírta — három taranyi legény: Vucskics György, Kozma Ferenc és Dravec Imre, valamennyien 20—20 esztendősek, akartak a katonaság elől Amerikába kiszökni, de rajtavestettek és velük együtt hurokra került csábítójuk is: Sipos István klostari (Horvátország) lakos is. Másfél év óta feltűnően sokan vándoroltak ki a nagy- atádi járáshoz tartozó Tarany községből. A legtöbb kivándorló utlevél nélkül, a csábítók kalauzolásával rejtett, titkos utakon át

Richter cipőí

a legjobbak és legegységesebbek.

RICHTER FERENC cipész-mester Fiume Corso 37,
Via Municipio 2 és Abbazia Reichstrasse 39.

hagyják el az országot s csak mikor már künn vannak Amerikában, adnak életjelt magukról. A hatóság legéberebb figyelmét is megkerülik az ilyen emberek. A csábitók valóságos szemfényvesztő ügyességgel végzik dolgukat. A taranyi nép pedig oly nagy titoktartással segítkezik a kivándorlási hiénáknak, hogy elesipni alig lehet közülök egyet is. A kivándorlók legnagyobb része Bareson át jutott Horvátországba, *onnan pedig Fiuméba*. Most ismét egy kivándorlási hiénát fogott el a baresi esendőrség Varga János személyében és egyúttal leleplezte ennek társait is. Varga szintén a nagyváradi járást választotta ki működése terepének és minden akadály nélkül garázdálkodott addig, amíg a baresi esendőrség elfogta. — Vargának 15 büntársa volt, akik elég sikeresen operáltak Somogy megye területén. A baresi esendőrségnek sikerült a kivándorlókat is elfogni, akiknek nem lévén utlevelük, 30 napi elzárásra ítélték őket. A baresi főszolgabírónak, Sárközy Györgynek föltűnt, hogy Bareson olyan sok az utlevél nélkül kivándorolni szándékosok száma és ezért vizsgálatot rendelt el és annak eredményéről jelentést tett Kacs Kovács Lajos alispánnak. Az alispán az ügyet úgy vélte elintézhetőnek, ha Bareson határrendőrséget állítanak fel vagy a gyékényesi határrendőrség egy különítményét helyezik el ott. Az alispán ilyen irányban meg is tette a szükséges intézkedéseket.

— Török győzelem. Aki már Kantridán járt, bizonyára látta azt a törököt, aki nap-hosszat ül az utmenti sátor alatt és kávéfőz. Ez az ember már évek hosszú sora óta fészkel azon a helyen reggeltől estig olyan komor nyugalommal ül, mintha az egész élet csak kávéfőzésből állana. Tegnap nagyon kihozták a sodrából az angolos flegmájú törököt. Négy horvát fiatalember telepedett a sátor alá s a török kávé szűréselése közben a balkáni háborúról diskuráltak. A török egy ideig esendesen hallgatta a polizálást, mikor azonban a horvátok tulmenetek a határon, felugrott és irgalom nélküli kezdte püfölni a provokáló horvátokat. Ezek jobbnak látták a menekülést, mert belátták, hogy a török nem is olyan gyáva, mint azt az újságok írják. A török utánuk vetette magát s revolveréből négyyszer utánuk löött. Golyói szerencsére nem találtak. A esendőrök ekkor közbeléptek és megakadályozták a törököt az üldözésben.

— A Corso mozgófényképszínház megnyitása. Ma délután öt órakor nyílik meg az elegánsan berendezett *Corso mozgófényképszínház*. Műsora: *Kokhinkhina erdőben* természetű, színezett. *Kétféle nemesség* 1060 m. 2 felvonásos dráma, színezett. *Zsóké szerelemből* vígjáték, játsza: Max Linder. Este 9—10 és 10—11 órák között mindkét előadásban vetített riport.

— A baccarat mint üzlet. Az Általános forgalmi rt., mely több játékbankot is finanszíroz, — mint halljuk — két millióról hét millió koronára fogja felemelni alaptőkéjét, 5000 darab 1000 korona névértékű részvény kibocsátása által. Az újonnan kibocsátásra kerülő részvényekből 3500 darabot a régi részvényesek rendelkezésére bocsátanak, míg a többi nyilvános jegyzésre kerül. A társaság 1911-ben alakult 250,000

korona alaptőkével és a játékra alapított üzlet kitűnő voltát dokumentálja rohamos terjeszkedésük. Az Általános forgalmi rt. vezetőségében ül a többi közt zimonyi Schwarz Mihály, Tibo rRóbert bankigazgató, dr. Fodor Géza abbaziai orvos, akik egyszersmint igazgatósági tagjai az abbaziai és a jadlovi játékbanknak, továbbá a Margitsziget átvételére alakult részvénytársaságnak is.

— A hajókon alkalmazott távirótsztek jogi állása. A hamburgi kereskedelmi kamara az 1912. évről szóló jelentésében foglalkozik ezzel a kérdéssel és felemlíti, hogy a kereskedelmi hajók dróttalan táviróit kezelő távirótsztek jogi állása, különösen a hajókapitányokkal szemben, annyiban bizonyult kétségesnek, amennyiben a dróttalan távirótársaság által kiküldött távirótsztek köteleességüknek tartották, hogy a távirati titkot a kapitánnyal szemben is megőrizték, minél fogva a kapitány nem rendelkezhetett korlátlanul a hajó dróttalan távirójával. A hajón levő távirótsztek jogi állásának e bizonytalan volta miatt több ízben kellemetlen következményekkel járt és számos panaszra adott okot. Az érdekelt hajózási körök javaslatára a német birodalmi kormány ezt a kérdést legutóbb oly értelemben rendezte, hogy a dróttalan távirószolgálatot teljes mérvben a hajóparancsnok fennhatósága alá helyezte és kifejezetten felhatalmazta a parancsnokot arra, hogy minden táviratba betekintést szerezhessen; egyidejűleg intézkedés történt az iránt, hogy a kapitányok és helyetteseik szintén köteleztessenek a távirati titok szigorú betartására.

x Berlin-szálloda Budapesten. A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a megnyílt a 140 diszesen berendezett szobákkal álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Otto az abbaziai Lederer-penzio volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szakszerű vezetésére.

Az orvosok ajánlják. Ha elégtelen, vagy helytelen táplálkozás folytán, vagy pedig más okból is a gyermekek fejlődése nem kielégítő, egy erősítő szer sem érdemel oly bizalmat, mint a Scott féle csukamájolaj Emulsió, amely a csontok képződésére és megerősítésére és a testi erő növelésére kitűnően bevált. Az alkatrészeit képező tápláló anyagok elősegítik erős, egyenes csontok képződését és annyira támogatják az egész fejlődést, hogy a gyermekek csakhamar élénken és vidáman ugrálnak. A gyermekeknek izlik a Scott féle Emulsió; élvezettel szedik az édes, sűrű keveréket. A

SCOTT féle Emulsiót

amely közel 40 éve minden országban meghonosodott, számos orvos ajánlja, mert minden tekintetben mintaszerű, megbízható és hatásos készítménynek ismerik.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógyszerár utján próbaadagot küldünk.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

TŐZSDE.

	Feb. 21 zárlat	Mai árf. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	808.50	809.50
Oszták hitelrészvény	618.—	619.—
4%-os koronajáradék	83.—	83.10
Oszt.-magy. államvasut.	699.—	699.50
Jelzálogbank	421.50	423.50
Leszámlolóbank	508.—	510.—
Házai Bank	277.—	279.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	558.50	559.—
Rimamurányi	702.—	702.—
Salgótarjáni	760.—	766.—
Közuti Vasut.	664.50	665.50
Városi Villamos	366.50	368.—
Adria	523.—	—
Déli Vasut.	112.—	—
Magyar Cukoripar	2780.—	—
Rizsgyár	3850.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (80 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.62	11.62
Buza októberre	12.18	12.15
Rozs 1913 áprilisra	9.89	9.88
Rozs októberre	9.69	9.66
Tengeri májusra	7.71	7.70
Tengeri júliusra	7.94	7.92
Zab áprilisra	10.34	10.31
Zab októberre	8.90	8.89
Bécsi Értéktőzsde.		
Oszták hitelrészvény	618.50	619.—
Magyar hitelrészvény	809.—	809.—
Oszták magy. államvasut.	699.50	699.—
Déli Vasut.	112.—	112.50
Alpesi	1020.50	1022.—
Skoda	817.—	819.—
Oszt. korenejár.	83.60	—

Fiumei és triezsti értékek:

	Legutóbbi kiadások átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	ex 295.—
Fiumei Népbank	110.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1450.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1195.—
Orient tengerhajózási társ.	1505.—
Alt. Forgalmi r. t.	2260.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	264.—
Navigazione Libera Trieste	638.—
Oszták Lloyd	524.—
Stabilimento Tecnico	9785.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	406.—
I. Triezsti Rizsgyár	902.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	390.—
Spalatoi Portland Cement	406.—
Assicurazioni Generali	880.—
Riunione Adriatica	3840.—

Kopott vagy kifakult angol bőr-butort bármely színre újra átfestek. Szintartósságért kezesskedem. **EISLER S.** kárpitos

Via Aless. Volta 4. Telef. 959.

LEDERER PENZIO ABBAZIA

Habsburg villa és Park szálló.

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

TUBERIN

Siessen addig, míg nem kósó egészségét visszazerezni!

Egy jelentéktelennek látszó megbűlés az összes légzőszervek legkülönfélébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyszerűsége idejekorán elűzi a bajt, mert a kórokozó elhanyagolható sokszor végtelenségig várhat. A megbűlésből eredő köhögés, rekedtség, megfázás, nehézségiérzés és a légzőszervek hirtelen megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőség **TUBERIN**. Mindenütt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkisebb 3 üveg rendelhető meg utánvéttel az egyedül főraktárból.

Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. szám

Távirat — Telefon.

A londoni konferencia.

BERLIN, febr. 22. A londoni nagyköveti konferencián a megegyezést az orosz nagykövet meghiusította. Oroszországban ugyanis felülkerekedett a háborus párt, a melynek élén Miklós és Nikolajevics nagyhercegek, Nikita vejei állanak, Szerbia pedig ágyukat és ostromló eszközöket bocsájt rendelkezésre, hogy Skutarit végre be lehessen venni.

LONDON, febr. 22. A nagyköveti konferencián az osztrák-magyar és orosz felfogás nagyban közeledett egymáshoz és valószínű, hogy a megegyezés rövid időn belül létrejön.

Az albán kérdés.

BÉCS, febr. 22. A külügyminiszteriumból szerzett értesülés szerint a londoni nagykövet azt az utasítást kapta, hogy Ausztria-Magyarország álláspontját a következőkben körvonalozza a londoni konferencián: Mindazok a nagyobb albán városok, a melyek életképesek és legalább ötvenezer a lakosaik száma, mint például Skutari és Djakova, feltétlenül albánok maradjanak. Valószínű, hogy a monarchia álláspontját sikerül is érvényre juttatni.

Letartóztatott családok.

BUDAPEST, febr. 22. A rendőrség ma letartóztatta Fried Bertalan és Bleiberg Beled zománcédenykereskedőket, akik ellen 10 edénygyáros azt a feljelentést tette, hogy 100 ezer korona erejéig megkárosították őket. A két kereskedő a csalást beismerte és azzal védekeztek, hogy kártyán sokat veszítettek és szorult helyzetükben vetemedtek csalásra.

A Cucor-utcai gyilkos.

BUDAPEST, febr. 22. Vicze Ferencet, a Cucor-utcai rablógyilkost az este Budapestre hozták, ahol Kórodi rendőrkapitány hallgatta ki. Mindent beismert. Ma reggel a detektívek elvitték arra a helyre, ahol az ékszereket elásta. Innen délig még nem tértek vissza.

A török béketárgyalások.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 22. Március első napján megkezdődik Törökország és a balkáni hatalmak között a tárgyalás. A hivatalos tárgyalást a nagyhatalmak maguk fogják vezetni és minden irányban fixirozni. A megegyezést is a nagyhatalmak fogják aláírni.

A suffragettek megsértették a királyt.

LONDON, febr. 22. A mai reggeli lapok közlik: Most tudódott ki, hogy a militáns suffragettek néhány hét előtt bejutottak a windsori palotába és durván megsértették a királyt és a királynét. Hogy mi volt a durva inzultus, azt nem lehet tudni, mert maga a király úgy kívánta, hogy a rendőrség hallgassa agyon az esetet. Annyi tény, hogy mióta ez a váratlan attack megtörtént, a királyi palotában szigorúan őrködnek, nehogy nők juthassanak a király elé.

A szerb kereskedelmi szerződés.

BÉCS, febr. 22. A kereskedelmi szerződéses tárgyalások Bécsben lesznek. A szerb kormányt Jovanovics szerb követ fogja képviselni, aki el van látva a megfelelő utasításokkal.

Ópiumszivók Oroszországban.

PÉTERVÁR, febr. 22. A minisztertanács elhatározta, hogy az ópiumszivást tiltó intézkedéseket tartalmazó törvényjavaslatot terjeszt a дума elé.

Kigyulladt gőzös.

CEUTA, febr. 22. A Gibraltar-i hajóuton egy ismeretlen gőzös lángokban áll.

Bányarobbanás.

NEWYORK, febr. 22. A Sanseai bánya telepen tegnap nagy bányakatsztrófa történt, amelynek 270 áldozata van. A bányalég felrobbant.

Enver Londonban.

PÁRIS, febr. 22. Konstantinápolyból táviratozzák az Eclairnek: Enver bey a Det-Publique több képviselőjével Londonba utazik, hogy érintkezésbe lépjen a nagykövetségi konferenciával.

A román-bolgár konfliktus.

BUKAREST, febr. 22. Politikai körökben a helyzetet fölötté komolynak mondják. A Novoje Vremjának az a rejtett fenyegetése, hogyha a román sereg megszállja Szilisztriát, akkor Oroszország sem maradhat tétlen, nagy izgatottságot kelt. Tegnap népgyűlés volt, amelyen heves beszédek mondtak Oroszország ellen. A rendőrség elzárta az orosz követség palotájához vezető utcákat, mert a nép tüntetést akart ott rendezni.

A Dardanellák ügye.

PÁRIS, febr. 22. Az orosz kormány tárgyalásokat folytat a portával a Dardanellák megnyitása érdekében.

Török visszavonulás.

ATHÉN, febr. 22. Metzovo mellett a törökök vereséget szenvedtek a görög katonáktól és Vonotossi helységet kiűrtették.

Albánok Janina körül.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 22. Az albán erdőségekben szétszórt török katonák ismét összeállottak és az albán szabadcsapatokkal együtt Janina felé vonulnak, hogy segítségére legyenek az ostromlott városoknak. A felmentő sereg körülbelül tizenötezer emberre rug.

Drinápoly ostroma.

SZOFIA, febr. 22. A bolgár seregek döntő ostromra készülnek Drinápoly ellen. Nisből Drinápolyba szerb ostromágyukat szállítanak s megkezdik minden oldalról az intenzív támadást. Az ostromló hadak létszámát felemelik, úgy hogy a jelenlegi 68 ezer ember helyett 100.000 fogja ostromolni Drinápolyt.

A görögök partraszállnak.

LONDON, febr. 22. A Daily Mailnek jelentik: A görögök partra akarnak szállani Kis-Ázsában. Harmincöt szállítóegységük van Mytiléne körül megrakodva görög csapatokkal, de a nagy vihar eddig megakadályozta a partraszállást.

8000 halott Szkutariért.

BELGRÁD, febr. 22. Az egyesült szerb-montenegrói sereg helyzete most aránylag kedvező Skutarinál. Hivatalos számítás szerint Skutari ostrománál eddig hatezer montenegrói és kétezernél több szerb katona halt meg, a sebesültek és betegek száma kétszer ennyi.

Csataldzsánál.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 22. Kedd óta Csataldzsában az új mutaserriff és török hatóságok működnek. A fronton teljes nyugalom uralkodik, csak nagy ritkán dörög el egy-egy ágyulövés, a török sereg jól megerősítette a sáncokat. Folyton havazik és a török csapatok alig képesek előbbre haladni.

Elfogott bolgár kémek.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 22. Gallipoli környékén husz bolgár kémeket fogtak el és azokat ideszállították.

Törökország pénzt kap.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 22. A városi prefektúra és egyes pénzeszoportok között 650.000 fontos kölcsön ügyében már régebben folyó tárgyalások hír szerint közel állanak az eredményes befejezéshez.

Gallipolin.

LONDON, febr. 22. Gallipoliból 12.000 főnyi török katonaságot szállítóhajók visszavitték a Dardanellák torkolatához. Sok ezernyi török katonaság befelé vonult a félszigeten és kedvező pozíciókat foglalt el.

Legujabb!

Értekezlet Kossuthnál.

BUDAPEST, febr. 22. Az ellenzéki vezetők Kossuth Ferenc lakásán Apponyi és Csernokok értekezletet tartottak és a választójogi bizottság tárgyalásaira adandó proklamáció alapelveit beszéltek meg.

Ügyvédek párbaja.

BUDAPEST, febr. 22. A Rákosi-fővívóteremben ma reggel kardpárbajt vívtak Baracs Marcell és Várkonyi Oszkár ügyvédek. Ez utóbbi sebesült meg könnyebben. Baracs és Várkonyi Madarassy-Beck bíróságválópörében a feleket képviselték és a tárgyaláson szólalkoztak össze.

A kínai anyacsászárné meghalt.

LONDON, febr. 22. Cehsi kínai anyacsászárné tegnap este meghalt.

Vasuti összeütközés.

SZOLNOK, febr. 22. A Predeal felől jövő 51. számú gyorsvonat ma reggel összeütközött az 586. számú tehervonattal. Halottas és a vonatszemélyzet közül ketten megsebesültek.

Váltóhamisító urinők.

BUDAPEST, febr. 22. A kir. törvénytörlesztő szék ma kezdte tárgyalni báró Pongrác Emilné és leányának: Pongrác Margitnának bűnyügyét, akik azzal vannak vádolva, hogy Jekelfalussy Lajosné és Jeszenszky Jánosné nevére egy 10.000 koronás váltót hamisítottak. Az urinőkkel együtt a vádlottak padján van Lázár István is, aki bizalmas volt Pongrác Margitnak és — állítólag — ő vette rá a hölgyeket a hamisításra. A tárgyalás folyik. Pongrácné férje kuriai bíróságon van.

Szerbia orvosokat kér.

ZAGRÁB, febr. 22. A szerb hadügyminisztérium egészségügyi osztálya azzal a kérelemmel fordult a horvát orvosegyesülethez, hogy küldjön orvosokat a Thraciában induló seregek mellé.

Báró Duka meghalt.

BÉCS, febr. 22. Báró Duka Géza orsz. képviselő, címzetes rendkívüli követ ma hirtelen meghalt.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesitem nagyrabecsült rendelőimet, hogy tanulmányutamról megérkeztem, magammal hozva a legdivatosabb angol- és francia szövet-mintákat. Ezekkel a legkényesebb igényeknek is meg tudok felelni. Kivánságra a mintákat házaknál is készséggel bemutatom.

Nagyrabecsült rendelőim szíves partfogását kérve, maradok tejes tisztelettel.

Juhász Pál, férfi-szabó

Via A. Manzoni 3. szám I. emelet.

KÖZGAZDASÁG.

— 60 —

Az Austro-Americana kanadai járata.
 trieszt—kanadai új hajózási vonal létesítésével az Austro-Americana hajóstársaság a konkurrencia ellensúlyozására egy új járó hajóra lett szüksége. A társaság megvásárolta a Hamburg Amerika Linie egyik 17.000 tonnás óceánjáró gőzösét, amelyet „Polonia” névre kereszteltek. Az új járó hajó már el is indult Cardiffba, a legnagyobb szénrakományt fog felvenni trieszt részére. A Polonia 2100 fedélközi 240 kajütutas befogadására képes. Áruk szára nagy raktárai vannak.

A Cunard terjeszkedése. Az utolsó években Anglia tengerhajózási szakkörét meglepte a Cunard Line terjeszkedési tevékenysége. Angliának ezen legrégebb és egyben legkonzervatívabb vállalata, t. i. legnagyobb titokban és esendben megszerezte az Anchor Line (Henderson Brothers) a Brocklebank Line részvény többségét. Az Anchor Line régi hírneves glasgowi vállalat, eddig rendes személy- és teherjáratot tartott fenn Anglia és Newyork és Anglia és India között, a Brocklebank-Line pedig Anglia és Calcutta között közlekedtek. A két vállalatnak főleg indiai járatok a legfontosabbak, miért is ezeknek a Cunard érdekkörébe vonása, mely eddig csak az északi Atlanti Óceánra és a Földközi-tengerre terjedt, jogosan nagy meglepetést keltett. Az az általános vélemény, hogy Cunard engedve Ausztrália azon panaszaik, hogy rendes postaösszeköttetése nincsen az anyaországgal, postajáratokat fog Anglia és Ausztrália között létesíteni és így a konkurrenciát fog csinálni a már évtizedek óta oda közlekedő Orient és Peninsular and Oriental hajózási vállalatoknak. A Cunard a két nevezett vállalattal most már 30 millió korona tőkével és 437.687 t. tartalmu hajóparkkal rendelkezik.

Kisebbség lesz a Ganz-részvény osztálya? Tözsdei híresztelések úgy látszik nem légszenek meg a Ganz-Danubius-részvények ársökkenésének azzal a magyarázattal, hogy a török birodalomban nagy érdekeltségei vannak. Most azt rebesgették tözsdei körökben, hogy a vállalat összes orientális veszteségeit a most zárult évben számolja el s ilyenformán 10 koronával csökkenteni az osztalékot. Miután a mérleg rendszert április havában lát csak napvilágot, kombinációk kissé korainak találjuk.

Az új adótörvények és az adókiivetés. Mint ismeretes, a kormány az új adótörvények végrehajtását bizonytalan időre felgőszte. És alig tudná ma valaki megmondani, hogy az életbeléptetés milyen terminusra marad. Az ország közhangulata az adótörvényeknek hosszabb időre való elfüggesztése mellett nyilatkozott meg. A kormány azonban még nem tett határozott nyilatkozást s így még mindig nem bizonyos, hogy végleg lemondtak-e arról a szándékról, hogy még az idén életbeléptessék. Nem hisszük ugyan, hogy ez bekövetkezzék, a bizonytalanságnak azonban így is megvannak

„Margherita” mozgó

Via Alessandro Manzoni 3

Hetenként háromszor
 új, fényes műsor!

Hotel Slatina, Abbazia

A Slatina-fürdővel szemben a katonai gyógyház mellett. Előkelő családi ház. Szobák ellátással s anélkül, nagy étterem, kert, magyar és francia konyha. Villanyvilágítás. Mérsékelt árak. Telefon 101. Tulajd. Lackner Fanny.

APOLLO SZÍNHÁZ

Igazgató: TROPFAUER ÁRMİN
 Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperia szálló közötti utcában).

Február 15-étől 28-ig
 naponta este fél kilenc órákor.

Szenzációs műsor

Váradi Emil Jackson Hansi
 Ovard e Sonote Ermont-Carrozzieri

Előadás után kabaré
 szabad bemenettel.

18 éven felüli, tisztességes
 ujságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel
 délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
 kiadóhivatala.

ARBE
 Park Hotel

közvetlen a tengerparton, teljesen új, modernül berendezve. Nagy fedett terasse. Étterem a házban. Villanyvilágítás. Pensio naponta 7 korona. Magyar kiszolgálás.

Abbáziai
 Fürdőszínház
 (Hotel Stefanie)

A bécsi Josefstaedter-színház vendég
 játéka — a főszerepben

Hansi Niese

asszonygyal.

Szombaton: Mutter és Schöne Seelen
 Vasárnap: Die Näherin

Kezdete este 1/2 9 órákor

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és
 árnyas kertek. Fajborok és valódi

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

**Perfekt német magyar
 levelező tőt és meglehetősen
 olasz nyelvismerettel,
 gyors- és gépiró, valamint megbízható
 számkönyvtárral, hosszabb irodalmi
 gyakorlattal, megfelelő
 állást keres.**

Cím a kiadóhivatalban

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás,
 lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

— Teljes penzió napi 10 líráért. —

Tudja Ön már,
 : hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag! **Budak D.** gyógyszerárában
 VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

a hátrányos következményei. Az adóösszeirát sokat ugyanis nem lehet foganatosítani. A hatóságok keze meg van kötve. Nem tudják, hogy melyik törvény alapján kell végezniök az összeirást. A régi vagy az új törvény alapján-e. A kivetés nagy munkájával minden évben csak a nyár derekára szoktak elkészülni. Az idén legalább késő ősz lesz, míg ezzel elkészülnék, ami különösen az új adózókra lesz kellemetlen. Most ugyanis az adókat csak a tavalyi adók arányában hajtják be. Az új adókat csak a kivetés után, tán októberben szölitják fel a fizetésre. Tessék már most elgondolni, hogy mint érint az adó intés mondjuk egy nyári üzlettulajdonost, a kitől késő ősszel akarják behajtani az egész évi adót, akkor, amidőn már üzletét bezárta és nincs jövedelme. Ezen a visszás és káros helyzeten csak úgy lehetne segíteni, ha a kormány minél rövidebb idő alatt döntene a kérdésben és megkezdené az adóösszeirások foganatosítását.

— **Hajópusztulások 1912-ben.** A Germanischer Lloyd jelentése szerint 1912-ben 337 gőzös 518.000 bruttó regiszter tonna tartalommal és 464 vitorlás 183. 000 br. reg. tonna tartalommal pusztult el a tengereken.

— **Az Osztrák Lloyd februári menetrendje.** A Földközi-tengeri szolgálat: A görög—levanti „A” vonal gőzöse február 21-dikén rakodik Fiumében Brindisi, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinpoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebisonda, és Rizeh, kikötők részére.

A görög—levanti „B” vonal hajói febr. 16-ika és márc. 4-ike körül rakodnak Fiumében, Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigó, Pireusz, Sira, Wathy, Cesme, Smirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinpoly, Ineboli, Samsun, Kerasonda, Rizeh és Trebisonda kikötők részére.

A thesszáliai „A” vonal gőzösei február 24-ike körül rakodnak Fiumében, Medua, Durazzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimos, Kréta, Pireusz, Volo, Saloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinpoly, Burgas, Konstanz és Odessza kikötők részére.

A thesszáliai „B” vonal gőzösei febr. 16 és márc. 2-ika körül rakodnak Fiumében Medua, Durazzo, Valona, Santi, Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lago, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodosto, Konstantinpoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A sziriai „A” vonal gőzösei február 11 és 25-ike körül rakodnak Fiumében Brindisi Alexandria, Port-Said, Beiruth, Jaffa, Caifa, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Larnaca, Limassol részére.

A sziriai „B” vonal gőzösei február 18-ika körül rakodnak Fiumében, Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beiruth, Jaffa, Caifa, Saída, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Larnaco és Limassol kikötők részére.

— **A haditengerészet köszénhajókat épített.** Pólából jelentik: A haditengerészet közszenzükségele évről-évre növekedvén, a hajóstársaságok rengeteg összeget keresnek azzal, hogy a flotta részére angol szenet szállítanak. A hajók fuvardijainak folytonos emelése következtében, amely jelentékenyen terheli a hadikincstárt, a tengerészet vezetősége elhatározta, hogy a szenet ezentul saját üzemében, saját hajóival szállítja, erre a célra pedig egyelőre két 7000 tonna tartalmu köszénhajót rendelnek, összesen 7 millió korona költséggel. A közszenzállító hajók személyzete három tisztből, egy hivatalnokból és körülbelül nyolevan matrózból és altisztből fog állani. A számítások szerint 7000 tonna szénzállítása, amely eddig a kincstárnak 118.000 koronájába került, csak 55.000 koronába fog kerülni, vagyis 7000 tonnánként 63.000 korona lesz a megtakarítás.

„A TENGERPART” telefon sz. 229.

CIRKVENICA

Szálloda **HORVÁTH** Étterem

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Dupla-malátasört

de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A sörparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, áimatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlandó lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbaziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

Uj házban

tág üzlethelyiségek kiadók. Az állomás közelében lévő, irodának, üzletnek, raktárnak nagyon alkalmasak.

I. Dubravčić Via Petrarca 6. a dohánygyár mögött.

Quarnero kávéház

Abbaziában

Az előkelő világ találkozóhelye.

Minden délután első-rangu hangverseny.

Esténként hangversenyek, táncmulatságok, kinematograf előadások, tombolák kabaret előadások stb.

VENEZIA

HOTEL PENSION VENIER

San Marco Ponte Goldoni. Szobák 2½ lirától, teljes ellátás napi 8 lirától feljebb. Német kiszolgálás.

HÁROM SZOBÁS LAKÁS

uj házban azonnal kiadó, konyhával, cseléd-szobával, fürdőszobával. Mosókonyha a házban, pincehelyiség fa és szénre. Villanyvilágítás, 2 erkély tengeri kilátással. Cím: Belvedere 5. szám.

Szines szövet-függönyök páronként 7.- koronától feljebb

Gyapot-étamine függönyök garantált színek párja K. 13.50

Kiváló alkalom axminster-szőnyegeken 175×250 K. 25.-, 200×300 K. 36.-

Bonne femmes tüllből rávarrott mintákkal drbja K. 4.-

Ágytakarók tüllből rávarrott mintákkal 220×330 drbja K. 11.50

Pilus asztalterítők rávarrott mintákkal drbja K. 17.-

Cheniglia lambrequin drbja K. 7.60

Megérkeztek
már a
Szőnyegek
és
függönyök

Gazdag választék juta-zsineg-tapestry-velour és xylo futókban, ágyelőkben, teljes garnitúrákban, szövet- és csipkefüggönyökben, bonnettes femmes, stores és brise-bise-ben.

Óriási választék

a következő minőségű szalón-, ebédlo- és hálószoba szőnyegeken:

Gyapju Tapestry Velour

(a nagybecskereki szőnyegyárból)

Axminster Argaman

és kézzel előállított szőnyegeken

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME Corso 11

Trieszt Corso 9

Bécs IX.

Szabott árak!

Treppler Alajos, cserépfedő

Fiume, Via Aless. Manzoni 3. sz.

elvállal eternitpala-, pala-, cserép-, facement- és kátránylemez-fedéseket, torony- és kupolafedést, azok befestését és mindenféle szakmába vágó munkát, bádigos munkát a legolcsóbb árakon, Pontos kivitel.

Magyar vendéglő
FIUME

Riva Szápary 6. Telefon 11-49 szám. Elismert kitünő magyar konyha. Tisztán kezelt fajborok. Állandóan frissen csapolt kőbányai sör.

Minden magyar itt találkozik!
Tengerre nyíló szobák olcsó áron.

Legfinomabb kivitelű függőbe, mell- tükbe és karcsattokba foglalt elsőrendű **brilliansok, gyöngyök, smaragd, zafir és rubinok**, továbbá medaillonok és nyakláncok leggazdagabb választékban s olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5. Fiók Abbaziában

Hotel „Vinodol“
CIRKVENICA

Étterem - Kávéház - Penzio

Fiumei első magyar rizshántoló- sé rizskeményítőgyár részv. - társaság.

FIUME.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Winhoffer Sándor

„Eintracht“ vendéglője

Trieszt Via Coroneo 15.

Magyar konyha. Magyar tulajdonos. Kitünő, hamisítatlan italok. Jutányos árak.

Fiatal magyar szolgát

40-50 korona havi fizetéssel felvesz „A Tengerpart“ kiadóhivatala.

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. 11-60.

Ujjonnan és higienikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztetik **fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure**. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. sfb.

Amerikai rendszerű, szájpaddás nélküli

műfogakat

és fogsorokat kautschukból, aranyból és platinából, aranyhidakat és fogkoronákat készít, valamint 2-3 óra alatt mindennemű javítást eszközöl. Gyors és szolid kivitel.

TOPICS MILÁN,

fogtechnikus.

Fiume, Via del Porto 8., II.

ÓH JAJ!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyájkódás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLAI

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 Kor.
Próbadoz 50 fill.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I.

Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható: Fiume és Susaakjminden gyógyszerárban és drogeriájában.

ÉLJEN!

Eggermellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Betegápolás

Az összes gyógykezelési eszközök, n. m. sérvkötők, haskötők, gummigörccsér-harisonyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TSA R.-T. cégnél

ALAPITTATOTT 1856. Telef. 958.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám

szerezhető be.

Most megjelent legújabb képes árjegyzéket kívántra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

TÓTH JANOS

Magyar vendéglője

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10.

Kőbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor.

Villa Sans Souci
Abbazia.

Előkelő családi otthon. - Teljesen újonnan berendezve. Új tulajdonos Finom bécsi konyha.

ABBAZIA

Hotel, Penzió és Caffé-Restaurant

„TRAUBE“

Arnyas kert. Kényelmes fedett helyiségek. A fürdőhely legolcsóbb étterme. Magyarok találkozó helye.

! 500 koronát !

fizetek Önnek, ha az én gyökér- irtó „Ria“ kenőcsöm tyukszemét, bibircsét és szarubórét 3 napon belül fájdalom nélkül el nem tűnteti. Egy tégely ára jótálló level kíséretében 1 Kor.

Kemény, Kassa 1 postafiók 12/940.

LOVRANA LEGOLCSÓBB és legjobb étterme

„a szép karintiai nőhöz“ („Zur schönen Kärntnerin“)

HOTEL LIBURNIA

közvetlen a kikötőnél. - Elegánsan berendezett, tengerre nyíló szobák Olcsó penzió. Egész éven át nyitva Café-restaurant a házban saját kezelésben.

Trieszt a pályaudvarral szemben

„Alla Stazione“ étterem

A bpesti háziezred tisztikarának és a trieszti magyarságnak találkozóhelye.

Kitünő konyha. - Mindenkori friss sör. Olcsó árak.

Tulajd. Andriancich Ant. a fiumei Deák szálló volt aportás.

LUSSINGRANDE egyetlen magyar háza

Café - Restaurant Szalay

Igen olcsó árak. Billiárd. Különböző hírlapok. Különlegesség: Münchener Hofbräu.

ABBAZIA

CAFÉ WAGNER KÁVÉHAZ

Fényűzően berendezett kávéterem. Külön játék és billiárd szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők Számos látogatást kér WAGNER RICHARD, tulajdonos

Renko Ferenc Kávéháza

ABBAZIA, a Tommasich Fürdőnél

Árak:

Fehér kávé	30 fillér
Tea rumimal	40 „
Üveg sör	40 „
1 liter bor	1.20 „
Tej	24 „

„Styria-Universal“ Kötőgépek

megmunkálnak finom és vastagszálu pamutot ugyanazon gépen. Árjegyzék ingyen. Részletfizetésre is. Styria-Kötőgépgyár, GRAZ III.

ETTEREM LUSSINGRANDE.

NARODNI DOM

Villásreggeli, ebéd vacsora. Nagyon olcsó árak, frissen csapolt sör.

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordírral és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	"	14.—	"
200x300	"	17.—	"

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, fürdő-, háló- és ebédlőszobák lefedésére m²-ként Kor. 2.50.

Padiók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

Haas Leopold - Fiume

CORSO 6.

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Személyszállítás Triesztből-Newyorkba: Eugenia gőzessel február 1-én; Oceania gőzössel február 8-án; Alice gőzössel február 22-én.

Teherszállítás Triesztből-Philadelphiába: Erodia gőzössel február 15-én; Federica gőzössel február 20-án; Marianne gőzössel február 29-én.

Teherszállítás Trieszt-Havanna-Neworleansba.

Alberta gőzössel február 25 vagy 28-án Patras, Almeida, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos Ayresbe Atlanta személyszállító gőzössel február 12-én; Francesca személyszállító gőzössel február 20-án.

Nápoly, Barcellona, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe; Laura szem. száll. gőzös febr. 13-án.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben Via Molino piccolo 2, szolgál.

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék, mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési nehézségeknek igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatása.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

ARBE

Caffe Restaurant Bolkovic

Egyetlen kávéház, közvetlen a kikötőben. Jó kávéházi italok.

Fagyalt. Jegeskávé

MEGNYILT

Risztics Milán

fodrászüzlete

(VUJA M. mellett).

Hygienikus.

Modern.

Kawa-Santal-Kapszulák

kítinó szer húgycsőfolyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció

ezzel egyidejűleg használva. Orvosilag ajánlva.

1 üveg 1 kor. 60 fill.; ehhez egy fecskendező férfiakra vagy nőknek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid

felülmulhatatlan hatása testszaggatásoknál, reuma-, csúf-, fogfájásnál és bőrvízketagségnél. 1 próba üveg 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

SKRIBANEK K. M. gyógyszerháza a „Kereszt“-hez,

Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.

Viszontelárusítók jól fizetve.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

Via Carducci 12, II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicur, pedicur) villamos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-89.

„Commercio“ kávéház

— Fiume, Piazza del Commercio 4 —

Ujjonnan berendezve.

Kitűnő kávéházi italok -- Éjjel nyitva. Naponta éjjeli 2 óráig elsőrendű bacscai tamburás hangverseny.

ROSENBERGER B.

és Testvére butoroktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

Magyarok!!

Aki jó tisztán kezelt bor akar inni, vagy frissen csapolt kőbányai sört, aki jó magyaros ebédet és vacsorát akar enni az siessen

Misics András vendéglőjébe

Via Francesco Petrarca 6.

Éjjel 2 óráig nyitva.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek, Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Triesztből Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

LOVRANA

„Adria“ kávéház

Nagy strandterrace, gyönyörű tengeri kilátás. A legelőkelőbb társaságok találkozó helye. Abbazia hajón és villamoson kellemes kirándulás.

Tulajdonos: Glück Altonz a Quarnero kávéháznak sok éven át igazgatója.

Hartweg Testv.

Fiume, via Acquedotto 11. Első fiumei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet. Kibérgástanul fest és tisztít.

„Mercur“ kávéház

az indóházzal szemben.

Egész éjjel nyitva. - Amerikai biliárd. - Figyelmes kiszolgálás.

Tulajdonos: ZAGORC FERENC

Egy koronás heti részlete

mindennemű vászon, kézmű, függöny, kép, képkeret és tükrök. Levelezőlap hívásra megbízottak hához jön. Weisz Márk

Telef. 16-66 Fiume, Via Carducci 16.